

בש"פ 1697/14 - עאצם בטש נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 1697/14

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקש: עאצם בטש

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטת ר' יפה-כ"ץ) בשופטת ר' יפה-כ"ץ) בעמ"ת 36639-02-14 מיום 27.2.2014

בשם המבקש: עו"ד רמי עותמאן

החלטה

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטת ר' יפה-כ"ץ) שדחה ערר על החלטת בית משפט השלום באשקלון (כב' השופט א' רום) שהורה לעצור את המבקש עד תום ההליכים.

1. בכתב אישום שהוגש לבית המשפט השלום באשקלון, יוחסו למבקש עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בצוותא, קשירת קשר לביצוע פשע, איומים וניסיון להדחת עד. לפי פרטי כתב האישום, המבקש קשר ביחד עם שניים, גיל קשקש (להלן: גיל) ומוטי מרדכי עזריה (להלן: מוטי), קשר לביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה באמצעות הונאת חברות ביטוח. כעולה מכתב האישום, מכרו מוטי וגיל בין השנים 2010-2013, בשישה מקרים שונים, כלי רכב שהיו בבעלותם במחיר מופחת למכריו של המבקש, תושב האזור (כמשמעו בסעיף 12א(ה) לחוק הכניסה

עמוד 1

ישראל, התשי"ב-1952 (להלן: האזור)), ובמקביל דיווחו לחברות הביטוח במרמה שהרכב נגנב, ביקשו לגבות את כספי הביטוח, ובחמישה מתוך ששת האישומים אף גבו את כספי הביטוח בפועל. על פי הנטען, סך ההונאה הכולל מסתכם בסכום הקרוב למיליון ש"ח. לצד ששת האישומים בעבירות הרכוש, מיוחס למבקש גם אישום שביעי שלפיו הוא איים על גיל וניסה להדיחו שלא למסור הודאת אמת במשטרה ובבית המשפט. זאת, בכך שסימן בידיו תנועה של חיתוך על הפה והצוואר בעת שנתקל בגיל בבית המשפט, וכן בפעם נוספת כשנתן בגיל מבט מאיים וסימן לו בשפת הסימנים להסתכל עליו במהלך עימות שנערך ביניהם במשרד החקירות.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, ביקשה המדינה לעצור את המבקש עד תום ההליכים נגדו. ביום 16.2.2.014 החליט בית משפט השלום באשקלון (כב' השופט א' רום) לעצור את המבקש עד תום ההליכים. בא כוחו של המבקש טען כי לא קיימות ראיות לכאורה בעבירות האיומים, אך הסכים לכך שקיימות ראיות לכאורה בעבירות הרכוש. יחד עם זאת, נטען כי חלקו של המבקש בעבירות הרכוש קטן מחלקם של גיל ומוטי - אשר שוחררו ממעצר, וכי אין מקום להותיר את המבקש במעצר רק בשל היותו תושב האזור. לאחר עיון בתיק החקירה קבע בית משפט השלום כי קיימות ראיות לכאורה לכלל האישומים המפורטים בכתב האישום, וכי חלקו של המבקש בעבירות הרכוש היה משמעותי ומהותי שכן בלעדיו לא ניתן היה לממש את ביצוע העבירות. בנוגע לעילת המעצר, נקבע כי המעשים המיוחסים למבקש הם חמורים, וכי קמה עילת מעצר נוכח החשש מהימלטות המבקש מהדין על רקע היותו תושב האזור, וכן על רקע עבירות האיומים והניסיון להדחה בחקירה שיוחסו לו, אשר מקימות עילת מעצר נפרדת ועצמאית. צוין כי מוטי וגיל, שחלקם בביצוע עבירות הרכוש אכן היה משמעותי, אמנם שוחררו ממעצר, אך כי בניגוד למבקש הם לא הואשמו גם בעבירות איומים וניסיון הדחה בחקירה וכן כי כתושבי ישראל החשש להימלטותם נמוך יותר.

3. על החלטה זו הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטת ר' יפה-כ"ץ). בית המשפט המחוזי קבע כי קיימת תשתית ראיתית לכאורית ביחס לכלל האישומים בכתב האישום. אשר לאישום השביעי צוין כי עולה מחומר הראיות (דיסק העימות בין המבקש לבין גיל ומזכרים שונים) כי שני השותפים חוששים מהמבקש, כשאחד מהם אף איום על ידו. עוד נקבע כי קיים שוני מהותי בין השותפים - שהיו בעלי נסיבות אישיות קשות (אחד מהשותפים הוא חירש אילם, והשני בעל לקות ראייה) ולא הואשמו בעבירות איומים וניסיון להדחת עד - לבין המבקש. על כן, דחה בית המשפט את טענת המבקש שלפיה הותרו במעצר, שעה ששותפיו שוחררו ממעצר, עולה כדי אפליה. הודגש כי חלקו של המבקש במעשים היה מרכזי ולא שולי כנטען על ידו, שכן שיתוף הפעולה עימו הוא שאפשר את ביצוע העבירות. עוד צוין כי על אף שככלל תושב האזור יכול להשתחרר בתנאים, ניתן להתחשב בעובדה שהמבקש הוא תושב האזור כאחד מהשיקולים השונים הנשקלים לצורך קבלת החלטה במעצר עד תום ההליכים. אשר על כן, דחה בית המשפט המחוזי את הערר.

4. מכאן הבקשה שלפניי, שבה חוזר המבקש על טענותיו בערר. בתמצית, טוען המבקש כי שגה בית משפט בקביעתו כי קיימות ראיות לכאורה בעניין עבירות האיומים, משאלו נסמכות על הודעתו של נאשם עיקרי בפרשה בלבד; כי ההחלטה להותירו במעצר, שעה שהנאשמים האחרים בפרשה שחלקם משמעותי יותר שוחררו ממעצר ללא תנאים, עולה כדי אפליה; כי עצם היותו תושב האזור אינה מונעת את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר - בפרט שעה שהשותפים האחרים בפרשה שוחררו ממעצר, ונוכח העובדה שהוא מחזיק בהיתר כניסה לשטחי ישראל ואינו שווה בלתי חוקי, ומכאן שניתן לתת בו אמון; וכי גם אם קמה עילת מעצר בעניינו, הרי שנוכח גילו, העדר עבר פלילי ואורח חייו הנורמטיבי טרם מעצרו, היה מקום לבחון אפשרות לשחררו לחלופת מעצר שתגשים את תכלית המעצר - ובפרט, את האפשרות לשחררו תחת תנאים הכוללים ערבויות והפקדה כספית. לחלופין, המבקש עתר להורות על הכנת תסקיר מעצר לצורך בחינת חלופת מעצר תחת פיקוחם של בני משפחתו.

5. לאחר עיון בבקשה ובצירופותיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות. כידוע, סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) אינו מקנה עוד ערר בזכות על החלטת בית משפט מחוזי בערר, אלא מחייב קבלת רשות לערור מבית משפט זה. ככלל, אמת המידה למתן רשות לערור על החלטה לפי סעיף 53 לחוק המעצרים דומה במהותה למבחן למתן רשות ערעור בפני ערכאה שלישית בדין האזרחי והפלילי (ראו, למשל, בש"פ 2786/11 ג'ריס נ' מדינת ישראל, פסקאות 6-7 (17.4.2011); בש"פ 684/12 ברטל נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (31.1.2012), והאסמכתאות שם). יחד עם זאת, ייתכנו מקרים שבהם תינתן רשות ערר אף כשהבקשה אינה מעלה שאלה משפטיות עקרוניות, וזאת כאשר מתעוררות נסיבות מיוחדות שמצדיקות זאת (ראו, למשל, בש"פ 4215/12 מלכה נ' מדינת ישראל (11.6.2011); בש"פ 3821/11 מימוני נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (20.6.2011)). בעניינינו, לא מצאתי כי הבקשה שלפניי מצדיקה מתן רשות ערר על רקע אמת המידה האמורה.

6. עניינו של המבקש נדון לפני שתי ערכאות כמתחייב, ושתייהן הגיעו למסקנה זהה, שלפיה קיימת תשתית ראייתית לכאורית לגבי כל אחד מהאישומים שבהם מואשם המבקש; וכי אין מקום לשחררו לחלופת מעצר. המבקש לא הצביע על שאלה המצדיקה עיון מחודש בעניינו ב"גלגול שלישי", ואף לא על נסיבות מיוחדות המצדיקות דיון בבקשה שאינה מעלה שאלה משפטיות עקרוניות. מעבר לנדרש יוטעם כי כפי שצינו בתי המשפט דלמטה, מצבו של המבקש שונה מהותית ממצבם של הנאשמים האחרים בפרשה ומכאן שלא ניתן לקבל את טענתו בדבר קיומה של אפליה. לצד החשש מפגיעה בביטחון הציבור, עולה בעניינו של המבקש גם חשש מפני הימלטות מן הדין. אמנם, כאשר נאשם אינו תושב ישראל אין לדחות באופן גורף את האפשרות לשחרר לחלופת מעצר (ראו, למשל, בש"פ 873/14 קנדיל נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (10.2.2014) והאסמכתאות שם). אולם, בעניינינו, נוכח העבירות המיוחסות למבקש באישום השביעי, מתווסף לחשש מהימלטות מן הדין גם חשש מפני שיבוש הליכי המשפט וניסיון להדחת עדים. בסוגיה זו יצוין כי שתי ערכאות קבעו, לאחר עיון בחומרי החקירה, כי קיימת לגבי עבירות האיומים תשתית ראייתית לכאורית, ולא ראיתי הצדקה על פי אמות המידה האמורות ליתן רשות ערר לדון בתשתית זו ב"גלגול שלישי".

הבקשה למתן רשות ערר נדחת אפוא.

ניתנה היום, ז' באדר ב' התשע"ד (9.3.2014).

ש ו פ ט